

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Джерела та інструменти фінансування інвестиційних проектів.

Банківське (позикове) фінансування інвестиційних проектів.

Особливі форми фінансування інвестиційних проектів: лізинг та форфейтинг.

Визначення вартості інвестиційних ресурсів.

Проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності в Україні.

ПЛАН ТЕМИ

ДЖЕРЕЛА ТА ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ

ВНУТРІШНІ

МАКРОРІВЕНЬ

ДЕРЖАВНЕ БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ, ЗАОЩАДЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ, НАКОПИЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ, КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ, ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ І КОМПАНІЙ, НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ, СТРАХОВИХ ФІРМ

МІКРОРІВЕНЬ

ПРИБУТОК, АМОРТИЗАЦІЯ, ІНВЕСТИЦІЇ ВЛАСНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

ЗОВНІШНІ

МАКРОРІВЕНЬ

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ, КРЕДИТИ І ПОЗИКИ.

МІКРОРІВЕНЬ

ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСУВАННЯ, ІНВЕСТИЦІЙНІ КРЕДИТИ, КОШТИ, ЩО ЗАЛУЧАЮТЬСЯ ШЛЯХОМ РОЗМІЩЕННЯ ВЛАСНИХ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

БОРГОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У ФОРМІ ЦІННИХ ПАПЕРІВ, ЯКІ ВИПУСКАЮТЬСЯ КОРПОРАЦІЯМИ ТА ІНВЕСТИЦІЙНО-ФІНАНСОВИМИ ІНСТИТУТАМИ, ДЕРЖАВНИХ ОБЛІГАЦІЙ, ЦІННИХ ПАПЕРІВ.

РІЗНОМАНІТНІ ЦІННІ ПАПЕРИ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ (ЗОКРЕМА ЄВРООБЛІГАЦІЇ І ЄВРОКОМЕРЦІЙНІ ПАПЕРИ), А ТАКОЖ ПОХІДНІ ВІД НИХ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ

КРЕДИТНІ ЛІНІЇ І БАНКІВСЬКІ КРЕДИТИ, РІЗНОВИДИ ЛІЗИНГУ, ОПЕРАЦІЇ ФАКТОРИНГУ І ФОРФЕЙТИНГУ

ГАРАНТІЇ, ЗОКРЕМА УМОВНІ ГАРАНТІЇ, НЕПРЯМІ ГАРАНТІЇ, ГАРАНТІЇ ВИКОНАННЯ КОНТРАКТУ, ГАРАНТІЇ ЗАВЕРШЕННЯ ПРОЕКТУ ТА ІНШІ ВИДИ ГАРАНТІЙ

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ПІДКРІПЛЕНІ ПРЯМИМИ ГАРАНТІЯМИ ТРЕТІХ ОСІБ; РІЗНІ КОМБІНАЦІЇ ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, ОБМІН НИМИ

СПЕЦИФІЧНІ КОНТРАКТИ (ЗОБОВ'ЯЗАННЯ) НА ПРОДАЖ МАЙБУТНЬОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ІНШІ КОМПЕНСАЦІЙНІ УГОДИ

СТРУКТУРИЗАЦІЯ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ НА ОСНОВІ ДОЧІРНИХ КОМПАНІЙ, СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ФІЛІЙ, СПІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ, СПЕЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТНИХ КОМПАНІЙ, ТРАСТОВИХ ФІРМ І ВЕНЧУРНИХ ФОНДІВ, СТРАТЕГІЧНИХ АЛЬЯНСІВ

ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ, ЯК НАЙБІЛЬШ ХАРАКТЕРНИЙ ДЛЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ

Проектне фінансування – сукупність заходів, направлених на залучення грошових коштів і інших матеріальних засобів під активи і грошові потоки компанії.

СОБАЙВОСТІ
ПРОЕКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ

Об'єкт вкладення засобів інвесторів – конкретний інвестиційний проект, а не в цілому виробничо-господарська діяльність компанії–одержувача засобів. Часто для здобуття і використання проектного фінансування створюють окрему так звану проектну компанію.

Джерело повернення вкладених засобів – прибуток від реалізації інвестиційного проекту (відособлена від фінансових результатів діяльності ініціаторів проектів).

В рамках комплексу фінансування можуть використовуватися різноманітні джерела та форми фінансування (кредит, фінансовий лізинг, придбання банком долі в статутному капіталі ініціатора проекту, установа нової спеціальної компанії з пайовою участю ініціатора проекту, банку і притягнених співінвесторів, випуск цільових облігаційних позик і так далі).

Відсутність типового для банків інструменту гарантій (це не виключає здобуття ряду гарантій на різних етапах проекту), основна гарантія – майбутній потік грошових коштів.

Джерела та інструменти фінансування інвестиційних проектів.

Банківське (позикове) фінансування інвестиційних проектів.

Особливі форми фінансування інвестиційних проектів: лізинг та форфейтинг.

Визначення вартості інвестиційних ресурсів.

Проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності в Україні.

ПЛАН ТЕМИ

БАНКІВСЬКЕ (ПОЗИКОВЕ) ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Якщо в процесі реалізації інвестиційного проекту єдиним або переважаючим джерелом фінансування є банківські кредити, це є **банківське проектне фінансування (інвестиційне кредитування)**

Одним із важливих джерел фінансування проектів є позики під заставу нерухомості (іпотека), які існують у декількох видах:

Стандартна іпотечна позика (погашення боргу і виплата відсотків здійснюються рівними частками за весь період кредиту);

Позика зі зростанням платежів (на початковому етапі внески зростають з постійним темпом, а далі – платяться постійними сумами);

Іпотека зі змінною сумою виплат (у пільговому періоді платяться лише відсотки, а основна сума боргу залишається незмінною);

Іпотека із заставним рахунком (відкривається спеціальний рахунок, на який боржник вносить певну суму як заставу на першому етапі здійснення проекту для забезпечення подальшого фінансування);

Позика за зниженою ставкою (заставу забезпечує постачальник устаткування першим постачанням, тобто гарантує подальше постачання за проектом).

ЗАВДАННЯ, ЩО ПОСТАЮТЬ ПЕРЕД БАНКАМИ ПРИ ІНВЕСТИЦІЙНОМУ КРЕДИТУВАННІ

Розробка і здійснення комплексу заходів щодо кредитування інвестиційних проектів:

- Залучення коштів для інвестиційного кредитування на фінансових ринках капіталів іноземних і вітчизняних банків, міжнародних фінансових організацій, суб'єктів підприємницької діяльності та приватних осіб;
- Експертна оцінка інвестиційних проектів, розробка методів і критеріїв відбору об'єктів кредитування;
- Розробка разом із позичальником та інвестором фінансових умов здійснення проектів і вибір оптимальних форм кредитування;
- Розробка механізмів контролю та самостійне здійснення контрольних функцій щодо раціонального та цільового використання позичок;

Співробітництво з міжнародними організаціями, урядовими та неурядовими організаціями іноземних держав, іноземними інвесторами з питань організації інвестиційного кредитування;

Розробка і здійснення комплексу заходів з організації та реалізації схем кредитування, в яких банк є основним менеджером (агентом) або кредитором.

ПРОЦЕС БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ БАЗУЄТЬСЯ НА ЗАГАЛЬНИХ ПРИНЦИПАХ КРЕДИТУВАННЯ

ОСОБЛИВІ ПРИНЦИПИ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ СПЕЦИФІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ

ОБҐРУНТУВАННЯ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ОБ'ЄКТА КРЕДИТУВАННЯ;

УЧАСТЬ У РЕАЛІЗАЦІЇ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО
ПРОЕКТУ
КВАЛІФІКОВАНИХ ТА
НАДІЙНИХ ПАРТНЕРІВ;

ОБЛІК І РОЗПОДІЛ УСІХ
РИЗИКІВ ПРОЕКТУ (МАТИ
НА УВАЗІ, ЩО КРЕДИТНИЙ
РИЗИК ВИЩЕ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО
РИЗИКУ);

УРЕГУЛЮВАННЯ
ПРАВОВИХ АСПЕКТІВ І
РОЗРОБКА КОНКРЕТНИХ
СКОРИГОВАНИХ ДІЙ
РЕАЛІЗАЦІЇ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО
КРЕДИТУВАННЯ.

Дотримання цих принципів – необхідна умова успішної реалізації банківського інвестиційного кредитування

Джерела та інструменти фінансування інвестиційних проектів.

Банківське (позикове) фінансування інвестиційних проектів.

Особливі форми фінансування інвестиційних проектів: лізинг та форфейтинг.

Визначення вартості інвестиційних ресурсів.

Проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності в Україні.

ПЛАН ТЕМИ

ОСОБЛИВІ ФОРМИ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ: ЛІЗИНГ ТА ФОРФЕЙТИНГ

Перевагою лізингу, як виду фінансування інвестиційних проектів, в порівнянні з банківським кредитуванням є залучення інвестицій із меншим ризиком для інвестора, оскільки лізингова компанія зберігає власність на об'єкт лізингу і таким чином бере на себе частину ризиків

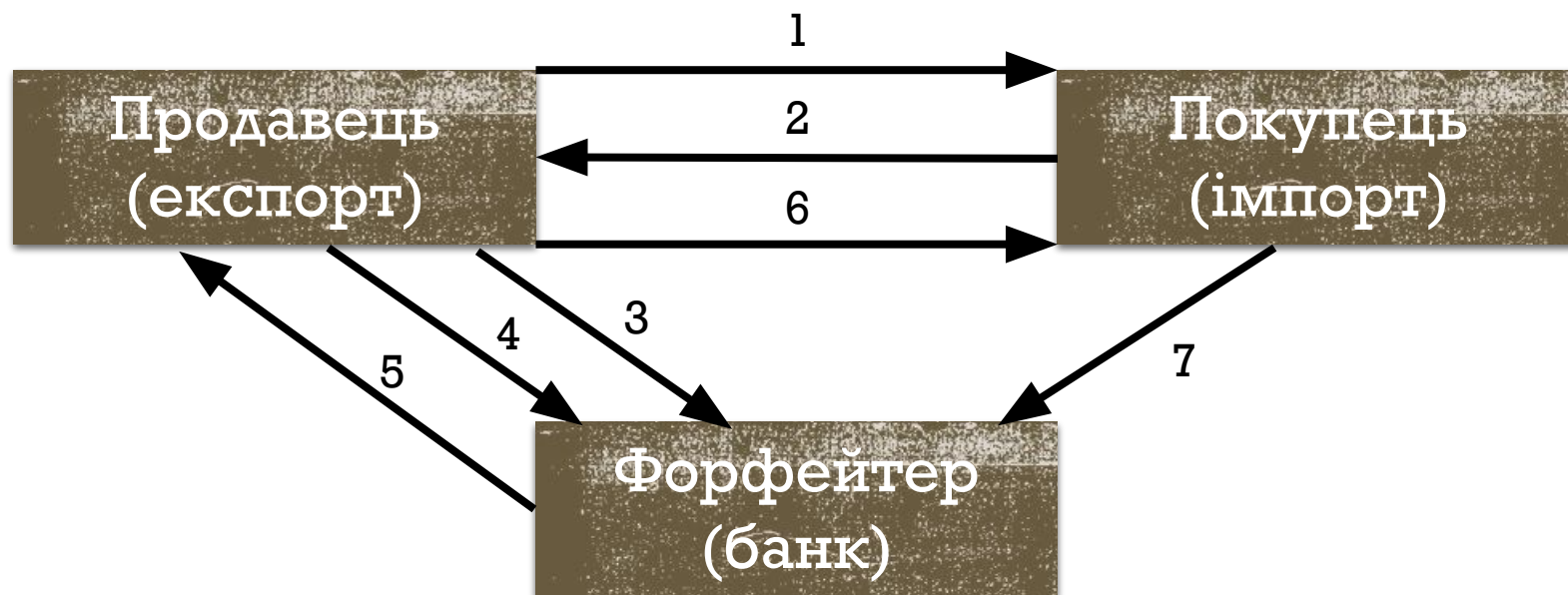
Чинник порівняння	Банківський кредит	Лізинг
Сума	Обмежена лімітом, встановленим банком на одного позичальника	Сума інвестованих кредиторами коштів не може становити більше 75% вартості майна, що надається в лізинг
Напрямок використання коштів	Інвестиції спрямовуються у будь-яку підприємницьку та інші види діяльності	Інвестиції спрямовуються на активізацію виробничої діяльності, розвиток і модернізацію виробничих потужностей
Необхідність застави й інших гарантій	Необхідна застава і (або) гарантія повернення кредиту і відсотків за його використання	Розмір гарантій зменшується на вартість об'єкта лізингу, який виступає гарантією. Застава не обов'язкова
Суб'єкти позики	Банки, позичальник	Банки, позичальник, продавець об'єкта – посередник, страхові компанії
Необхідність контролю за використанням позики	Необхідний контроль за цільовим використанням коштів	Гарантований контроль за цільовим використанням коштів, оскільки в лізинг передається конкретне майно, визначене угодою
Витрати, пов'язані з отриманням позики	Покриваються за рахунок отриманих підприємством доходів, на які нараховуються всі передбачені податки і збори	Лізингові платежі відносяться на собівартість продукції і зменшують базу оподаткування та стимулюють розвиток виробництва

ОСОБЛИВІ ФОРМИ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ: ЛІЗИНГ ТА ФОРФЕЙТИНГ

Форфейтинг є формою трансформації комерційного кредиту в банківський; він застосовується в тому випадку, коли у покупця немає достатніх коштів для придбання будь-якої продукції. Покупець (інвестор) шукає продавця товару, який йому необхідний, і домовляється про сто поставання на умовах форфейтингу, але цього недостатньо. Необхідно згоду третього учасника - комерційного банку. Кожна з сторін, що беруть участь в угоді, має свої цілі, які визначаються розміром одержуваного доходу, і знаходять відображення в контракті. В ньому обумовлюються всі умови і зобов'язання сторін.

Взаємозв'язок між учасниками форфейтингу:

- 1 - відвантаження продукції;
- 2 - виникнення дебіторської заборгованості, передача векселя на суму боргу;
- 3 - звернення в банк з приводу продажу векселя та стягнення заборгованості, так як продавцю необхідні гроші;
- 4 - передача платіжних документів на суму боргу;
- 5 - одержання готівки за вирахуванням належних відсотків;
- 6 - повідомлення про продаж вимог;
- 7 - оплата боргу

ОСОБЛИВІ ФОРМИ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ: ЛІЗИНГ ТА ФОРФЕЙТИНГ

Після укладення контракту покупець (інвестор) виписує і передає продавцю комплект векселів, загальна вартість яких дорівнює вартості продаваного об'єкта з урахуванням відсотків за відстрочку платежу, тобто за наданий комерційний кредит.

Продавець товару (об'єкта), у свою чергу, передає отримані ним векселі від одержувача (інвестора) комерційному банку без права обороту на себе і відразу отримує гроші за реалізований товар.

Формулювання "без права обороту на себе" звільняє продавця від майнової відповідальності у випадку, якщо банк не зуміє стягти з векселедавця зазначені у векселях суми. Таким чином, фактично комерційний кредит надає не сам продавець, а банк, який погодився врахувати комплект векселів і взяв весь ризик на себе. Якщо покупець не є першокласним боржником, то банк, що враховує векселі з метою зниження фінансового ризику, може вимагати додаткової безумовної гарантії платежу від іншого фінансового інституту по придбаним борговими зобов'язаннями. У цьому випадку інвестор (покупець) з метою отримання цих гарантій закладає свої активи в банку, що гарантує оплату платежів.

- Джерела та інструменти фінансування інвестиційних проектів.
- Банківське (позикове) фінансування інвестиційних проектів.
- Особливі форми фінансування інвестиційних проектів: лізинг та форфейтинг.
- Визначення вартості інвестиційних ресурсів.
- Проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності в Україні.

ПЛАН ТЕМИ

ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Вартість інвестиційних ресурсів (капіталу) - це необхідна ставка доходу, яку повинна мати фірма, щоб покривати витрати для залучення капіталів на ринку. Основними факторами, що визначають вартість капіталу є: ризикованість одержаних доходів, питома вага заборгованості в його структурі, фінансова стійкість компанії та інші фактори.

Якщо сподівані надходження та грошовий потік мінливі, заборгованість висока, а підприємство немає міцної фінансової репутації, інвестори купуватимуть його акції тільки тоді, коли їх ризик буде компенсований високими доходами. І навпаки, постійно зростаючі доходи, низька заборгованість і гарна фінансова репутація дають змогу фірмі випустити облігації та акції з низькими витратами.

РОЗРАХУНОК ЗНАЧЕННЯ РЕАЛЬНОЇ ПРОЦЕНТНОЇ СТАВКИ

Банки зобов'язані в кредитному договорі зазначати сукупну вартість кредиту з урахуванням процентної ставки за ним, вартості всіх супутніх послуг та інших фінансових зобов'язань споживача, які пов'язані з отриманням, обслуговуванням і погашенням кредиту

$$\text{ЧСК} = \sum_{n=1}^n \frac{K_i}{(1+d)^n}$$

ЧСК - чиста сума кредиту, наданого позичальнику;

d - реальна процента ставка;

i - порядковий номер періоду дії кредитного договору (місяць або день);

n - загальна залишкова кількість періодів дії кредитного договору

(місяців або днів) на дату розрахунку;

K - сума коштів, яку позичальник сплачує банку та/або іншим особам за кредитом.

РОЗРАХУНОК РІВНЯ ФІНАНСОВИХ ВИТРАТ

Рівень фінансових витрат, пов'язаних з одержанням кредиту, може визначатися і через ефективну річну ставку відсотку (EAR). Ця ставка визначає ті відносні витрати, які несе позичальник за рік загалом, виплачуючи проценти за кредит.

$$EAR = (1 + r/m)^m - 1$$

EAR - ефективна річна ставка за кредит;
r - річна ставка відсотку за кредит, коефіцієнт;
m - кількість нарахувань у році за ставкою відсотку r/m

Джерела та інструменти фінансування інвестиційних проектів.

Банківське (позикове) фінансування інвестиційних проектів.

Особливі форми фінансування інвестиційних проектів: лізинг та форфейтинг.

Визначення вартості інвестиційних ресурсів.

Проблеми фінансового забезпечення інвестиційної діяльності в Україні.

ПЛАН ТЕМИ

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

***Основні проблеми** фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні полягають в нерозвиненості чи недосконалоості функціонування таких сучасних інструментів:*

банківського кредитування;

страхових послуг;

венчурного фінансування;

участі в інвестиційних фондах тощо

ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ НЕОБХІДНО

Вдосконалити механізм стратегічного планування діяльності та формування фінансово-інвестиційної стратегії;

Максимально використовувати послуги, представлені на сучасному фінансовому ринку, включаючи використання капіталу венчурних й інвестиційних фондів, ф'ючерсних контрактів, ефективне реінвестування, банківське кредитування, операції з цінними паперами тощо;

Розширити сферу застосування різноманітних форм кредитування, включаючи лізинг, факторинг та інші сучасні форми фінансування в практиці підприємств та ін.;

На законодавчому рівні виділити страхування ризиків при реалізації інвестиційних та інноваційних проектів як окремий вид діяльності страхових компаній;

Включити в пріоритетні напрямки державної політики заходи зі здешевлення кредитних ресурсів для впровадження інновацій;

Стимулювати комерційні банки, наприклад, шляхом вигідного рефінансування при наданні пільгових кредитів підприємствам для реалізації інноваційно-інвестиційних проектів;

Розширювати й розвивати інноваційну інфраструктуру та ін.

